

Samordna opptak april/mai 2008: Fremmedspråkenes nedgang stoppet

Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen – Notat 2/2008

Samordna opptak publiserer hvert år søkertall til høyere utdanning. Årets tall viser at interessen for fremmedspråk ikke lenger går ned.¹ Sammenliknet med Samordna opptak i 2007, øker antall førsteprioritetssøkere til studier i engelsk og fremmedspråk sammenlagt med ca. 5% fra 2 233 til 2 347 studenter. Særlig antall spanskstudenter går kraftig opp, men også fransk og tysk trekker flere studenter enn i fjor.

Vi har sammenfattet de viktigste tallene i Tabell 1 nedenfor.

Tabell 1. Antall søknader (førstevalg) til studier i fremmedspråk ved universiteter og høyskoler i Samordna opptak april/mai 2007 og april/mai 2008.

	Søkere 2007	Søkere 2008	Forskjell
Engelsk	1 260	1 257	-3
Fransk	224	239	+15
Russisk	11	12	+1
Spansk	465	528	+63
Tysk	132	150	+18
Finsk	1	5	+4
Latin	4	14	+10
Lærerutd. inkl. fremmedspråk	136	142	+6
I alt	2 233	2 347	+114

Tallene i dette notatet inkluderer BA- og MA-studieløp, årsstudium og fordypning i fremmedspråk innenfor andre fag, f. eks. lærerutdanning. Merk at vi bare har tatt med studieretninger som er synlige i Samordna opptak. I mange tilfeller er språkemner innbakt i andre studieretninger. Universitetet i Oslo tilbyr f. eks. akkadisk, farsi, kinesisk, nederlandsk og en lang rekke andre språk. Disse blir ikke spesifisert i oversikten fra Samordna opptak og kan derfor ikke

¹ Tallene er hentet fra <http://www.samordnaopptak.no> fredag 25. april 2008 og gjelder kommende studenters førstevalg i 2007 og 2008. Jf. Fremmedspråksenterets analyse av tall fra Samordna opptak 2007. Analysen kan lastes ned på: <http://www.fremmedspraksenteret.no/index.php?ID=14036>.

redegjøres for i dette notatet. Merk også at antall førsteprioritetssøkere i Samordna opptak ikke er likt med antall studenter i etterfølgende studieår. Mange populære studieretninger har (langt) flere søkere enn ledige plasser, mens situasjonen er omvendt for noen andre studieretninger (se sammenlikningen i Tabell 4 lengst ned). I alt ligger antall førsteprioriteter på ca. 92 500 både i år og i fjor, mens antall planlagte plasser ligger på ca. 47 500. Dette tallet inkluderer ikke plasser som blir fordelt gjennom lokalt opptak.

Fremmedspråk

Engelsk er mest utbredt ved landets universiteter og høyskoler. Faget står for godt over halvparten av studentene med fremmedspråk som førsteprioritet. Antall studenter som ønsker engelsk som førsteprioritet har holdt seg stabilt på ca. 1 250 både i fjor og i år. Fransk og tysk går opp. Antall studenter som ønsker å studere fransk til neste studieår stiger fra 224 til 239 og antall tyskstudenter stiger fra 132 til 150.² Spansk tilbys fra i år ved to nye institusjoner, Universitetet i Stavanger og Høgskolen i Østfold. Dette kan ha bidratt til den sterke økningen i antall søknader fra 465 studenter i fjor til 528 studenter i år. Universitetene i Bergen og Oslo tilbyr fremmedspråk som komponent i lærerutdanningen. Antall studenter som har søkt seg til disse programmene ligger på ca. 140 både i år og i fjor.

Høgskolen i Finnmark tilbyr merkantil russisk, og antall søknader til dette faget er i år omtrent som i fjor (tolv i år, elleve i fjor). Samme høyskole tilbyr også finsk. Her har antall førsteprioritetsvelgere i år økt til fem. NTNU i Trondheim tilbyr latin, som øker fra fire til fjorten studenter. Som nevnt tilbyr f. eks. Universitetet i Oslo en rekke fremmedspråk, men det er dessverre ikke tall tilgjengelig for disse i Samordna opptak.

Andre språkstudier

Hvis vi sammenlikner utviklingen for fremmedspråk med andre språkstudier (se Tabell 2), ser vi at den positive trenden ikke gjelder for alle språkstudier. Tvert imot er det snakk om betydelig nedgang for noen fag. Antall studenter som har angitt norsk, norsk som andrespråk eller nordisk som sitt førstevalg, har gått ned fra 590 til 567. Tegnspråk taper mest terreng, faget går ned fra 318 i fjor til 236 i år. Tilbudet om samisk ved Samisk høgskole er lagt ned. Tallene fra Samordna opptak viser at antall søknader til de tradisjonelle lingvistikk-/ språkfagene ved universitetene samt til nyere studier som f. eks. Lærerutdanning med MA-grad i kultur og språk ved Høgskolen i Hedmark eller årsstudium i Tekst og kultur ved Høgskolen i Telemark, ligger stabilt (ca. 1 250 per år). Universitetet i Oslo tiltrekker flest studenter, ca. 650 per år.

² Tallene inkluderer faget Europakunnskap med fremmedspråk (fransk eller tysk) ved NTNU.

Tabell 2. Antall søknader (førstevalg) til språkstudier ved universiteter og høyskoler i Samordna opptak april/mai 2007 og april/mai 2008.

	Søkere 2007	Søkere 2008	Forskjell
Språk-/ lingvistikkstudier	1 233	1 240	+7
Norsk og nordisk	590	567	-23
Samisk	7	-	-7
Tegnspråk	318	236	-82
I alt	2 148	2 043	-105

Litteratur og (interkulturell) kommunikasjon

Hvis vi utvider vår definisjon av språkfag slik at denne også inkluderer (interkulturell) kommunikasjon³ og litteratur, kan vi slå fast at et stigende antall studenter prioriterer dette området (se Tabell 3). Stigningen er i tråd med økningen vi registrerer ved valg av programfag til Vg2, hvor faget Kommunikasjon og kultur var ett av fagene som gikk klart opp fra skoleåret 2007-08 til 2008-09.⁴ Fagtilbudet på universitetene og høyskolene er mangfoldig og det er ofte snakk om kombinasjoner av to eller flere tradisjonelle fagområder (f. eks. Religion og interkulturell kommunikasjon ved Misjonshøgskolen, Språk og litteratur ved Universitetet i Tromsø eller Språk, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda). Antall førstevalg øker fra i fjor til i år, men størsteparten av denne økningen kan føres tilbake på faget Kultur og kommunikasjon ved Universitetet i Oslo. I år er det 237 søkere for 60 plasser mot 181 søkere til like mange plasser i fjor.

Tabell 3. Antall søknader (førstevalg) til studier i litteratur eller (interkulturell) kommunikasjon ved universiteter og høyskoler i Samordna opptak april/mai 2007 og april/mai 2008.

	Søkere 2007	Søkere 2008	Forskjell
Litteratur	384	410	+26
Kommunikasjon	280	344	+64
Interkulturell kommunikasjon	237	225	-12
Reiseliv	513	555	+42
I alt	1 414	1 534	+120

Reiseliv og språk

I år ble Reiseliv og språk innført som nytt programfag på Vg2. Reiselivsbransjen er en av bransjene med et stort behov for medarbeidere med gode fremmedspråkkunnskaper, og det er

³ Tallene omfatter ikke studier som Drama og teaterkommunikasjon eller Kommunikasjonsteknologi.

⁴ Jf. Fremmedspråksenterets analyse av språkvalg til Vg2 i skoleåret 2008-09. Analysen kan lastes ned her: <http://www.fremmedspraksenteret.no/index.php?ID=14036>

derfor naturlig å se på reiselivs-faget også i dette notatet. Faget er populært og blir tilbudt flere steder i landet. Antall planlagte plasser ligger litt over 300. I år har i alt 555 studenter et reiselivsstudium som førstevalg, en stigning på 42 fra i fjor.

Konklusjon

Samordna opptak 2008 viser at interessen for fremmedspråk ikke lenger går ned. Tvert imot kan vi registrere en beskjeden økning når vi sammenlikner tallene fra i år med tallene fra i fjor. Interessen for fagområder som litteratur, kommunikasjon og reiseliv, der (fremmed)språkkunnskaper er høyst relevante og i mange tilfelle avgjørende, ser også ut til å øke. Tendensen gjør seg imidlertid ikke gjeldende for fag som norsk og tegnspråk, disse går ned.

Tabell 4. Forskjell mellom antall søknader (førstevalg) i Samordna opptak april/mai 2008 antall planlagte plasser i neste studieår. Jf. Tabell 1, 2 og 3.

	Søkere 2008	Planlagte plasser	Forskjell
Engelsk	1 257	647	-610
Fransk	239	147	-92
Russisk	12	20	+8
Spansk	528	130	-398
Tysk	150	113	-37
Finsk	5	9	+4
Latin	14	5	-9
LU med fremmedspråk	142	92	-50
Språk-/ lingvistikkstudier	1 240	650	-590
Norsk og nordisk	567	508	-59
Tegnspråk	236	77	-159
Litteratur	384	337	-47
Kommunikasjon	280	145	-135
Interkulturell kommunikasjon	237	390	+153
Reiseliv	555	328	-227

Innholdet i dette notatet kan brukes fritt, men det skal alltid henvises til kilden (Nasjonalt senter for fremmedspråksenteret i opplæringen – Notat 2/2008). Mer informasjon fås hos FoU-koordinator Gerard Doetjes (tlf. 69 21 58 36).